

Gramatyka opisowa języka polskiego (II) - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	Gramatyka opisowa języka polskiego (II)
Kod przedmiotu	09.3--FilolIP-GramOpis-S20
Wydział	Wydział Humanistyczny
Kierunek	Filologia polska
Profil	ogólnoakademicki
Rodzaj studiów	pierwszego stopnia z tyt. licencjata
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2021/2022

Informacje o przedmiocie	
Semestr	3
Liczba punktów ECTS do zdobycia	6
Typ przedmiotu	obowiązkowy
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	dr hab. Anna Wojciechowska, prof. UZ

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Ćwiczenia	30	2	-	-	Egzamin

Cel przedmiotu

Nabycie wiedzy o funkcjonowaniu systemu języka polskiego, o jego podsystemach: fonologicznym, morfologicznym i syntaktycznym; nabycie umiejętności analizy zjawisk językowych na poszczególnych poziomach struktury języka.

Wymagania wstępne

Zaliczenie gramatyki opisowej języka polskiego w semestrze poprzedzającym.

Zakres tematyczny

1. Zagadnienia ogólne

Język jako system. Podsystemy języka (fonologiczny, morfologiczny, syntaktyczny). Miejsce gramatyki w systemie języka.

2. Fonetyka z elementami fonologii

Alfabet fonetyczny. Budowa narządów mowy. Kryteria klasyfikacji głosek i ich charakterystyka artykulacyjna (samogłoski, spółgłoski, głoski niesylabiczne, odmianki głosek). Wymowa samogłosek nosowych we współczesnej polszczyźnie. Transkrypcja fonetyczna tekstu. Upodobnienia fonetyczne i ich rodzaje. Upodobnienie a uproszczenie. Fonetyka a fonologia, głoska a fonem, opozycje fonologiczne, warianty fonemu.

3. Morfologia (słowotwórstwo i fleksja)

Wyraz, leksem, morfem. Klasyfikacja morfemów (strukturalna, dystrybucyjna, funkcjonalna). Słowotwórstwo a fleksja. Morfonologia. Derywat (temat słowotwórczy, formant słowotwórczy). Rodzaje derywacji. Ogólna klasyfikacja derywatów (transpozycyjne, mutacyjne, modyfikacyjne). Strukturalne a realne znaczenie wyrazów. Kategoria słowotwórcza a typ słowotwórczy. Kategorie słowotwórcze rzeczowników.

Analiza słowotwórcza i morfemowa wyrazów (rzeczownik, przymiotnik, czasownik).

Polszczyzna jako język fleksyjny. Forma fleksyjna (temat fleksyjny, flektyw, końcówka fleksyjna). Paradygmat fleksyjny, typy paradygmatów. Deklinacja (odmiana rzeczownika: klasy deklinacyjne, końcówki wspólnofunkcyjne, osobliwości deklinacji rzeczownikowej; trudności w odmianie przymiotnika, liczebnika i zaimka). Koniugacja (typy budowy form czasownikowych: struktury fleksyjne, afleksyjne, aglutynacyjne, analityczne).

4. Składnia

Wypowiedzenie. Klasyfikacja wypowiedzi. Stosunki syntaktyczne w wypowiedzeniu, akomodacja syntaktyczna. Składniki wypowiedzenia pojedynczego: podmiot, orzeczenie, przydawka, dopełnienie, okolicznik. Obudowa wypowiedzenia. Analiza składniowa wypowiedzi pojedynczych, jednokrotnie złożonych (hipotaksa, parataksa) i wielokrotnie złożonych. Wskaźniki zespolenia w wypowiedzeniu złożonym.

Metody kształcenia

Opis wyjaśniający, opis klasyfikujący, prezentacja, dyskusja.

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się

Opis efektu	Symbolizacja efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
-------------	----------------------	--------------------	-------------

Opis efektu	Symbol e efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
student zna podstawową terminologię z zakresu fonetyki, fonologii, morfologii (słowotwórstwa i fleksji) oraz składni współczesnego języka polskiego	• KEP1_W02	- bieżąca kontrola na zajęciach - egzamin - ustny, opisowy, testowy i inne - sprawdzian z progami punktowymi - test z pytaniami zamkniętymi i otwartymi	• Ćwiczenia
student ma uporządkowaną wiedzę z zakresu fonetyki, fonologii, morfologii (słowotwórstwa i fleksji) oraz składni współczesnego języka polskiego	• KEP1_W05	- bieżąca kontrola na zajęciach - egzamin - ustny, opisowy, testowy i inne - sprawdzian z progami punktowymi - test z pytaniami zamkniętymi i otwartymi	• Ćwiczenia
student ma świadomość kompleksowej natury języka i wielopoziomowości jego funkcjonowania (od zamkniętego zbioru asemantycznych w izolacji dźwięków, poprzez semantyczne morfemy, leksemy i ich realizacje w postaci wyrazów tekstowych, aż do komunikatów – wypowiedzi)	• KEP1_W15	- bieżąca kontrola na zajęciach - egzamin - ustny, opisowy, testowy i inne - odpowiedź ustna - przygotowanie referatu	• Ćwiczenia
podczas analizy zjawisk językowych na poszczególnych poziomach struktury języka student posługuje się podstawowymi pojęciami i paradygmatami badawczymi z zakresu językoznawstwa	• KEP1_U12	- bieżąca kontrola na zajęciach - egzamin - ustny, opisowy, testowy i inne - sprawdzian z progami punktowymi - test z pytaniami zamkniętymi i otwartymi	• Ćwiczenia
student zna zakres posiadanej przez siebie wiedzy i posiadanych umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się i rozwoju zawodowego	• KEP1_K01	- dyskusja - egzamin - ustny, opisowy, testowy i inne - odpowiedź ustna - przygotowanie referatu	• Ćwiczenia
student potrafi efektywnie współdziałać z pozostałymi członkami grupy i pracować pod kierunkiem	• KEP1_K03	- dyskusja - obserwacja i ocena aktywności na zajęciach - obserwacje i ocena umiejętności praktycznych studenta - przygotowanie referatu	• Ćwiczenia

Warunki zaliczenia

Aktywny udział w zajęciach, wykonanie zadań bez oceny, pozytywne wyniki sprawdzianów na ocenę, przygotowanie referatu w formie prezentacji, zdanie egzaminu końcowego.

Literatura podstawowa

Bańko M., *Wykłady z polskiej fleksji*, Warszawa 2002.

Grzegorzczkowska R., *Wykłady z polskiej składni*, Warszawa 1999.

Grzegorzczkowska R., *Zarys słowotwórstwa polskiego. Słowotwórstwo opisowe*, Warszawa 1979.

Jodłowski S., *Podstawy polskiej składni*, Warszawa 1985.

Nagórko A., *Podręczna gramatyka języka polskiego*, Warszawa 2010.

Nagórko A., *Zarys gramatyki polskiej*, Warszawa 2002.

Ostaszewska D., Tambor J., *Fonetyka i fonologia współczesnego języka polskiego*, Warszawa 2004.

Strutyński J., *Gramatyka polska*, Kraków 2006.

Tokarski J., *Fleksja polska*, Warszawa 1987.

Wierzchowska B., *Fonetyka i fonologia języka polskiego*, Wrocław 1980.

Literatura uzupełniająca

Boniecka B., *Składnia współczesnego języka polskiego*, Lublin 1998.

Cząstka-Szymon B., Synowiec H., Urban K., *Mały słownik terminów gramatycznych*, Kraków-Warszawa 1996.

Encyklopedia wiedzy o języku polskim, red. S. Urbańczyk, Wrocław 1978, nowe wyd. *Encyklopedia języka polskiego*, Wrocław 1991.

Gramatyka współczesnego języka polskiego. Fonetyka i fonologia, red. H. Wróbel, Kraków 1995.

Gramatyka współczesnego języka polskiego. Morfologia, red. R. Grzegorczykowa, R. Laskowski, H. Wróbel, Warszawa 1999.

Język polski. Kompendium, red. M. Derwojedowa, H. Karaś, D. Kopcińska, Warszawa 2005.

Klemensiewicz Z., *Podstawowe wiadomości z gramatyki języka polskiego*, Warszawa 1981.

Saloni Z., Świdziński M., *Składnia współczesnego języka polskiego*, Warszawa 2001.

Strutyński J., *Gramatyka polska. Wprowadzenie. Fonetyka. Fonologia. Morfologia*, Kraków 1996.

Szober S., *Gramatyka języka polskiego*, Warszawa 1993.

Uwagi

Ćwiczenia są zsynchronizowane z wykładami.

Zmodyfikowane przez dr hab. Anna Wojciechowska, prof. UZ (ostatnia modyfikacja: 26-04-2021 12:35)

Wygenerowano automatycznie z systemu SylabUZ